

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ
ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

1000 София, бул. "Княз Александър Дондуков" № 52 Телефон: 0700 18 700 Факс: (02) 9859 3099

УТВЪРЖДАВАМ,
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР: П

Галя Димитрова

СТРАТЕГИЧЕСКИ ПЛАН

за дейността по вътрешен одит
в Национална агенция за приходите
за периода 2020-2022 г.

м. януари 2020 г.
С о ф и я

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ
ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е:

I. ВЪВЕДЕНИЕ	4
1. Същност.....	4
2. Структура, функции и обхват на вътрешния одит в организацията	4
3. Актуализиране на стратегическия план	4
II. РАЗБИРАНЕ ЗА ДЕЙНОСТТА НА ОРГАНИЗАЦИЯТА.....	5
III. СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ НА ЗВЕНОТО ЗА ВЪТРЕШЕН ОДИТ	6
1. Стратегически цели на дирекция „Вътрешен одит”	6
2. Основни приоритети в дейността на дирекция „Вътрешен одит”	5
IV. ИДЕНТИФИЦИРАНЕ НА ОДИТНАТА ВСЕЛЕНА	5
V. ОЦЕНКА НА РИСКА	7
1. Рискови фактори.....	7
2. Оценителна скала	8
3. Граници за приоритизиране	8
4. Резултат от оценката на риска.....	7
VI. ОДИТНА СТРАТЕГИЯ	7
1. Фактори, оказващи влияние върху одитния подход.....	7
2. Честота на одитните ангажименти	8
3. Извършване на фактически проверки	9
4. Продължителност на одитните ангажименти.....	8
5. Проследяване на препоръките.....	8
6. Ангажименти за консултиране.....	9
VII. РЕСУРСНО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ НА ЗВЕНОТО ЗА ВЪТРЕШЕН ОДИТ	9
1. Ефективен фонд работно време	9
2. Разпределение на одитните ангажименти и времеви график.....	10

Приложения:

Приложение № 1 Списък на разпоредителите с бюджет от по–ниска степен към Национална агенция за приходите (НАП), попадащи в обхвата на дирекция “Вътрешен одит” към ЦУ на НАП.

Приложение № 2 Списък на обектите, формиращи одитната вселена на дирекция „Вътрешен одит”.

Приложение № 2а Списък на процесите и подпроцесите за одитиране, попадащи в обхвата на дирекция „Вътрешен одит”.

Приложение № 3 Списък на външните нормативни актове, оказващи влияние върху процесите за одитиране, попадащи в обхвата на дирекция „Вътрешен одит”.

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ
ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

Приложение № 4 Таблица за определяне на рисковите фактори, скалата за оценяване и относителното им тегло.

Приложение № 5 Таблица за оценка нивото на риска на процесите в НАП.

Приложение № 6 Разпределение на ефективен фонд работно време (ЕФРВ).

Приложение № 7 Разпределение на одитните ангажименти по години.

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ

ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

I. ВЪВЕДЕНИЕ

1. Същност

Този стратегически план определя основните цели, приоритети и обхват на вътрешния одит в Националната агенция за приходите (НАП) за периода 2020-2022 г.

За актуализирането на този план е извършено предварително проучване, като е използвана информация, получена чрез наблюдения и анализи, интервюта, въпросници и резултати от одити, извършени от дирекцията през предходните пет години. Взети са предвид и целите, плановете и приоритетите на НАП, определени в Стратегическия план на агенцията и в Оперативния годишен план, утвърден от изпълнителния директор на НАП със заповед № ЗЦУ-1955/19.12.2019 г. При изготвянето на плана са взети предвид и становищата на ръководители на одитирани процеси и на вътрешните контролни органи от ЦУ на НАП.

В изпълнение на изискванията на Закона за вътрешния одит в публичния сектор (ЗВОПС, обн. ДВ. бр.27 от 31 март 2006 г., последно изм. и доп. ДВ. бр.64 от 13 август 2019 г.), Стратегическият план е разработен на база оценка на риска и е в съответствие с Международните стандарти за професионална практика по вътрешен одит, издадени от Института на вътрешните одитори, Алтамонте Спрингс, Флорида, САЩ, Статута на звеното за вътрешен одит в НАП (*приет от УС на НАП с РМФ-2/2018г.*) и утвърдената от министъра на финансите методология за вътрешен одит в публичния сектор.

В съответствие с този Стратегически план за дейността по вътрешен одит в НАП се изготвят годишни планове, в които се дефинират обектите, целите, обхватът и времетраенето на всеки конкретен одитен ангажимент.

2. Структура, функции и обхват на вътрешния одит в организацията

Дейността по вътрешен одит в НАП се осъществява от дирекция “Вътрешен одит”, която в съответствие с изискванията на ЗВОПС е на пряко подчинение на изпълнителния директор на агенцията. Дирекцията няма териториални звена или вътрешни одитори в териториалните структури на НАП, като същата е ситуирана в централно управление.

В обхвата на вътрешния одит попадат всички структури на НАП – дирекциите в ЦУ (включително дирекции ОДОП), ТД на НАП (вкл. дирекция СДО), офисите към тях и учебните центрове и бази на агенцията.

На вътрешен одит подлежат и всички дейности и действия, осъществявани от органите по приходите и служителите на НАП, включително администриране на приходи, стопанисване и управление на имущество и разходване на бюджетни и извънбюджетни средства, както и на средства по фондове и програми на ЕС и действия във връзка с администрирането на собствените ресурси на ЕС.

3. Утвърждаване и актуализиране на стратегическия план

На основание чл.27, ал.1, т.1 от Закона за вътрешния одит в публичния сектор и в съответствие с разпоредбите на т.2, Раздел VII от „Статут на звеното за вътрешен одит в НАП“. Стратегическият план се съгласува от УС на НАП, след което се утвърждава от изпълнителният директор на НАП.

Стратегическият план ще бъде преразглеждан и актуализиран ежегодно, в резултат на настъпили промени в целите, приоритетите и дейността на НАП и на база оценката на риска.

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ

ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

II. РАЗБИРАНЕ ЗА ДЕЙНОСТТА НА ОРГАНИЗАЦИЯТА

1. Националната агенция за приходите е специализиран държавен орган към министъра на финансите за установяване, обезпечаване и събиране на публични вземания от данъци и задължителни осигурителни вноски. Агенцията е юридическо лице на бюджетна издръжка със седалище гр. София.

НАП обедини от 1 януари 2006 г. събирането и обслужването на републиканските данъци (данък върху доходите, патентни данъци, ДДС, корпоративни данъци) и задължителните осигурителни вноски (здравни осигуровки, вноските за пенсия, вноските за допълнително задължително пенсионно осигуряване и др.). От 1 януари 2010 г. НАП обезпечават и събират принудително публичните и частни държавни и общински вземания, както и поема и задълженията да представлява държавата в производства по несъстоятелност.

Към 31.12.2019 г. НАП се състои от централно управление (вкл. дирекции Обжалване и данъчно-осигурителна практика), 6 териториални дирекции, които обслужват републиканските данъци и задължителните осигурителни вноски и 4 учебни центъра и бази.

2. През 2019 г. са извършени следните съществени промени, касаещи дейността на НАП:

- С решение № РМФ-42/01.08.2019 г. одобрена нова организационно управленска структура на ЦУ на НАП като финансовите контролори са изведени на пряко подчинение на ИД на НАП и отдел „Превенция на финансовата и информационна система“ е изваден от звено Инспекторат и е преобразуван като дирекция на пряко подчинение на ИД на НАП.

- Със Заповед № ЗЦУ-1448/02.10.2019 г. на изпълнителният директор на НАП са утвърдени следните приоритети на НАП за 2020 г. за повишаване на доброволното изпълнение на задълженията:

1. Качествено обслужване, намаляване на административната тежест и разходите на клиентите за спазване на законовите задължения

2. Развитие на контролната дейност и противодействие на данъчните и осигурителните измами

3. Ефективно и ефикасно събиране на просрочени задължения

4. Развитие на системата за управление на риска от неспазване на данъчното и осигурително законодателство

5. Развитие на човешкия капитал

- Продължава изпълнението на приетият с Решение № РМФ-107 от 23.11.2015 г. **Стратегически план на Агенцията за периода 2016 – 2020 г.**, в който са определени следните три основни стратегически цели:

Стратегическа цел 1: Подпомагане на доброволното спазване на задълженията;

Стратегическа цел 2: Ефективно прилагане на данъчно-осигурителното законодателство и борба с измамите;

Стратегическа цел 3: Организационно усъвършенстване на НАП и развитие на човешкия капитал.

III. СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ НА ЗВЕНТОТО ЗА ВЪТРЕШЕН ОДИТ

1. Стратегически цели на дирекция „Вътрешен одит“

За периода 2020-2022 г. дирекцията продължава изпълнението на поставените с предходният план стратегически цели, а именно:

- Подпомагане на ръководството за постигане целите на агенцията чрез оценяване и подобряване на ефективността на процесите по управление на риска, контрол и управление;
- Предоставяне на независима и обективна оценка относно законосъобразност, ефективност и ефикасност на процесите, протичащи в агенцията с фокус върху основните бизнес процеси;
- Въвеждане на прозрачност в работата на дирекцията.

2. Основни приоритети в дейността на дирекция „Вътрешен одит“

Основните приоритети за периода 2020-2022 г., чрез които ще се постигне изпълнение на заложените стратегически цели са насочени към:

- наблюдение и оценка на ефективността и ефикасността на бизнес процесите, протичащи в НАП;
- оценка на въведените през периода стратегии и постигане на резултатите в стратегическият план;
- осигуряване на качество на дейността по вътрешен одит и повишаване професионалната квалификация на вътрешните одитори;
- предоставяне на информация за дейността по вътрешен одит в НАП чрез публикуване на вътрешната и външни страници на агенцията и взаимодействие с УС на НАП.

IV. ИДЕНТИФИЦИРАНЕ НА ОДИТНАТА ВСЕЛЕНА

При извършване на дейността по вътрешен одит през изминалите години се придоби достатъчно информация относно функционирането на структурите в агенцията. В тази връзка вече за осма поредна година се използва изцяло процесен подход при идентифициране на областите за одит.

Одитната вселена на дирекция „Вътрешен одит“ в НАП се състои от 39 процеса, които изцяло покриват дейността на агенцията и са разпределени в три основни групи (**посочени в Приложение № 2**):

- общо управленски процеси – 4 бр.;
- процеси по осигуряване и управление на ресурсите – 9 бр.;
- основни и спомагателни бизнес процеси – 26 бр.

В сравнение с 2019 г. в одитната вселена се извърши следната промяна:

Процес „Администриране на собствените ресурси на ЕС“ беше премахнат като самостоятелен такъв и добавен в процес „Планиране и изпълнение на плана за приходите“. Мотивите за извършената промяна е факта, че и двата процеса са собственост на една и съща дирекция в ЦУ на НАП, освен това и за двата процеса се използват едни и същи източници на данни и програмни продукти.

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ

ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

За всеки процес са идентифицирани и съответните подпроцеси, произтичащи от функции на НАП, отразени в Устройственият правилник на агенцията (*Приложение № 2а*).

При извършването на одитните ангажименти ще бъдат оценявани ефективността и ефикасността на тези процеси, както и тяхното съответствие с външните и вътрешни нормативни актове, относими към същите.

V. ОЦЕНКА НА РИСКА

1. Рискови фактори

За целите на стратегическото планиране идентифицираните 39 процеса, са оценени по 5 рискови фактора (РФ), отразяващи влиянието на тези процеси за постигане на целите на НАП, както следва:

РФ 1. Влияние/значимост на процеса за осъществяване на основните стратегически цели на НАП.

Мотиви – чрез този фактор се определя доколко силно е влиянието/значимостта на процеса по отношение постигането на стратегическите цели на НАП. Допускането на грешки в тези процеси, може да доведе до частичното или непълното им постигане при една или повече от целите в плана.

РФ 2. Сложност на нормативната уредба, регулираща процеса (*Приложение № 3*).

Мотиви – колкото повече са нормативните актове, които регламентират даден процес, толкова по-голям е рискът от допускане на съществени грешки и/или несъответствия.

При разработването на рисковия фактор са взети предвид само външните за НАП нормативни актове.

РФ 3. Участие в дейности, свързани с разходване и отчитане на бюджета на НАП и/или администриране на публични средства.

Мотиви – допускането на грешки или несъответствия при разходването и отчитането на бюджетните средства и/или при администрирането на публичните средства, може да доведе до непостигане на стратегическите цели на агенцията, негативни финансови последици и до негативно влияние върху обществения престиж на организацията.

РФ 4. Брой структури, участващи в процеса.

Мотиви – изборът на този фактор е обусловен от това, че по-големият брой структури изисква по-сложна система за управление, контрол и комуникации. Към този фактор беше добавено и участие на офисите на НАП.

РФ 5. Оценка за състоянието на вътрешния контрол на база извършени вътрешни и външни проверки/одити.

Мотиви – изборът на този фактор е обусловен от факта, че вътрешният контрол оказва най-голямо влияние при управлението на рисковете в организацията и на процесите.

Скалата за оценяване, стойността на оценките и относителното им тегло в общата оценка са посочени в *Приложение № 4*.

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ

ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

2. Оценителна скала

За всеки рисков фактор е определена оценителна скала, както следва:

- за първи рисков фактор от 1 до 3;
- за втори рисков фактор от 1 до 4;
- за трети рисков фактор от 0 до 3;
- за четвърти рисков фактор от 1 до 4;
- за пети рисков фактор от 1 до 3.

За всеки рисков фактор е определено относително тегло, като сборът на теглата е равен на 100%.

3. Граници за приоритизиране

Според извършената оценка на рисковите фактори и възприетата скала за оценяване за всеки един от тях е определена следната категоризация на рисковете:

<i>Точки</i>	<i>Категория риск</i>
От 0.75 до 1.60	Нисък
От 1.61 до 2.45	Среден
От 2.46 до 3.30	Висок

4. Резултат от оценката на риска

След извършената оценка на риска по зададените рискови фактори, 4 процеса са оценени като високо рискови, 21 като средно рискови и останалите 14 като ниско рискови (*Приложение № 5*).

VI. ОДИТНА СТРАТЕГИЯ

1. Фактори, оказващи влияние върху одитния подход

През периода 2020-2022 г. дейността на дирекция “Вътрешен одит” ще бъде насочена приоритетно към процесите протичащи в НАП с висока и средна степен на риск, поради голямата вероятност от настъпване на негативни последици и съществено влияние върху целите на агенцията. При определяне на конкретните процеси, които ще се одитират, ще се отчита и времето на последния извършен одит.

Освен това, дирекция „Вътрешен одит“ ще „резервира“ ефективен фонд работно време в размер на 30 работни дни за извършване на специфични одитни задачи свързани с оценка на стратегии, политики, планове, проекти, състояние на вътрешния контрол в структурите на НАП и др. подобни. Тези одитни задачи ще се залагат в годишния план за дейността по вътрешен одит на дирекцията, като се съблюдават следните принципи:

- Политиките, стратегиите и проектите трябва да са въведени в действие минимум една година преди датата на одитния ангажимент и проверката на същите да се извършва чрез одит на изпълнението;

- Оценката на състоянието на вътрешния контрол на структурните звена в НАП да се извършва чрез одит на системите и след обсъждане с ръководството, предварително проучване и одиторска преценка на база извършени до момента одити.

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ
ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

2. Честота на одитните ангажименти

Честотата на одитните ангажименти показва периода, през който ще се извършват одити на отделните процеси в зависимост от категорията риск на всяка една от тях.

<i>Категория риск</i>	<i>Интервал</i>
Нисък	над 30 месеца по преценка на ДВО
Среден	24 – 30 месеца
Висок	18 – 24 месеца

На базата на тази скала, процеси с определена категория на риска „**Висок**”, ще бъдат одитирани веднъж на всеки 18-24 месеца, с категория „**Среден**” – веднъж на 24-30 месеца, а тези с „**Нисък**” – веднъж на 30 месеца по преценка в зависимост от наличните ресурси на дирекцията.

3. Извършване на фактически проверки

Териториалните дирекции и офисите, където ще се извършват фактически проверки от процесите по приложение 2 към настоящият план ще се избират съобразно:

- дата на последен одит (респ. извършени фактически проверки в съответната структура);
- обем на основните показатели за дейността (показатели за ефективност, ефикасност, натовареност и др.);
- изразено мнение на ръководството.

4. Продължителност на одитните ангажименти

4.1. Определянето на необходимия максимален брой работни дни за извършването на всеки одитен ангажимент е извършено след анализ на компетентностите, знанията и уменията на вътрешните одитори, в зависимост от категорията риск за следните области:

<i>Категория риск</i>	<i>Работни дни</i>
Нисък	до 50
Среден	до 75
Висок	до 120

Забележка: Броят на работните дни в таблицата не зависи от броя на одиторите, участващи в екипа по ангажимента. Определянето на точният брой работни дни зависи освен от нивото на риск и от мащаба на процеса, наличие на териториални структури осъществяващи процеса и приблизителен размер администрирани средства и/или преписки (обем работа).

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ

ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

4.2. За специалните одитни задачи работните дни се определят в зависимост от обекта на одит и конкретната цел на одита при съблюдаване на следните максимални стойности:

Одитна задача	Работни дни
Оценка на политики, програми, стратегии и проекти	до 40
Оценка на контролна среда в ТД	до 40
Оценка на контролна среда в ЦУ	до 20

5. Проследяване на препоръките

За дадените в одитните доклади и приети от ръководството препоръки, ще се изготвят планове за тяхното изпълнение, които ще се одобряват от изпълнителния директор на НАП. Проследяване на изпълнението им, както и оценка за ефекта ще се планира и извършва или при следващ одит, или в зависимост от конкретните срокове за изпълнение заложи в плана.

Според категорията риск на одитирания процес се определят следните работни дни за проверка:

<i>Категория риск</i>	<i>Работни дни</i>
Нисък	до 5
Среден	до 7
Висок	до 10

В случай, че за проследяване на препоръките бъде планиран отделен ангажимент, то следва да бъдат взети предвид регламентираният по-горе срокове. В случаите, в които проследяването на препоръките се извършва в хода на ангажиментите за даване на увереност, дните от таблицата са неотнормирани.

6. Ангажименти за консултиране

За целите на стратегическия план по отношение на одитните ангажименти за консултиране, дирекция „Вътрешен одит“ в НАП е възприела следния подход:

- Ангажименти за консултиране свързани с даване на становища по постъпили проекти на актове – извършват се съобразно вътрешните правила на НАП;
- Ангажименти за консултиране свързани с предоставяне на обучения – извършват се след предварително заявяване и вкл. в националния план за обучение;
- Други ангажименти за консултиране – извършват се след издаване на заповед от изпълнителния директор на НАП или възлагане по друг начин, съобразно вътрешните правила на агенцията.

VII. РЕСУРСНО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ НА ЗВЕНОТО ЗА ВЪТРЕШЕН ОДИТ

1. Ефективен фонд работно време

Дирекция „Вътрешен одит“ разполага с 1511 дни ефективен фонд работно време (ЕФРВ), определен по следния начин:

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ
ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

	Длъжност	Общо работни дни за 2020 г.	Полагаеми платени отпуски за 2020 г.	Болнични	ЕФРВ
1.	директор дирекция	250	30	5	215
2.	гл.вътр.одитор	250	29	5	216
3.	гл.вътр.одитор	250	29	5	216
4.	ст.вътр.одитор	250	29	5	216
5.	ст.вътр.одитор	250	29	5	216
6.	ст.вътр.одитор	250	29	5	216
7.	Стажант одитор	250	29	5	216
Общо:		1750	204	35	1511

Забележки:

Болничните са определени на база ползвани през 2018 г. и 2019 г.

Полагаемият платен отпуск е формиран на база полагаеми се дни за ползване през 2020 г.

В таблица (**Приложение №6**) е посочено разпределението на така определения ЕФРВ по конкретни дейности и персонал в резултат, на което за одитни ангажименти стават общо - 848 работни дни.

2. Разпределение на одитните ангажименти и времеви график

В резултат на извършения анализ и оценка на риска, определянето на одитния подход, и в съответствие с основната задача на вътрешния одит, посочена в чл.3 на ЗВОПС, през 2020 г. следва да бъдат извършени общо 11 одитни ангажимента, като за извършването им са необходими 920 работни дни. Разпределението на одитните ангажименти по години е дадено в **Приложение №7**. Към момента на изготвяне на този план, дирекцията разполага с 848 работни дни, като същите са достатъчни за изпълнението на 10 ангажимента.

Директор дирекция “Вътрешен одит”: П
/Огнян Тодоров/